

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-04116/2023-ERU
Č. j. 04116-14/2023-ERU

V Ostravě dne 15. října 2024

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 2c zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-04116/2023-ERU, zahájeném dne 8. března 2023 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je

společnost **TEPLO NOVÝ BOR spol. s r.o.**,
se sídlem Wolkerova 588, 473 01 Nový Bor, IČO: 250 01 159,
zast. JUDr. Ing. Janem Vychem, advokátem Advokátní kanceláře Vych & Partners, s.r.o.,
se sídlem Lazarská 11/6, PSČ 120 00 Praha,

ve věci uložení opatření k nápravě podle ust. § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona, rozhodl

t a k t o :

Společnosti TEPLO NOVÝ BOR spol. s r.o., se sídlem Wolkerova 588, 473 01 Nový Bor, IČO: 250 01 159 (dále jen „účastník řízení“), se podle ust. § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona ukládá opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu podle výroku I. rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 04116-7/2023-ERU ze dne 11. ledna 2024 spočívající v povinnosti účastníka řízení ve lhůtě 120 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí

- (i) vyúčtovat tehdejší odběratelům tepelné energie, popř. jejich právním nástupcům, v cenové lokalitě „Nový Bor“ cenu za dodávku tepelné energie za rok 2020 odpovídající pravidlům cenové regulace, tedy nezahrnout do kalkulace výsledné ceny tepelné energie neoprávněné náklady v celkové výši [REDAKCE] Kč bez DPH v položce „Úroky z úvěru“,
- (ii) prokazatelně oznámit odběratelům tepelné energie, popř. jejich právním nástupcům, v cenové lokalitě „Nový Bor“ novou kalkulaci výsledné ceny tepelné energie podle bodu (i) s vyznačením změn v položkách oproti původní kalkulaci výsledné ceny tepelné energie, v níž byl zahrnut ekonomicky neoprávněný náklad podle bodu (i),
- (iii) doložit splnění uvedených povinností Energetickému regulačnímu úřadu.

O d ů v o d n ě n í

- [1] Dne 8. března 2023 zahájil Energetický regulační úřad (dále také jen „ERÚ“ či „správní orgán“) s účastníkem řízení správní řízení sp. zn. OSR-04116/2023-ERU pro podezření ze spáchání přestupku podle ust. 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 6 odst. 1 písm. c) téhož zákona požadoval v cenové lokalitě „Nový Bor“ za rok 2020 výslednou cenu tepelné energie, jejíž výše nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen, a to v návaznosti na kontrolu provedenou ERÚ pod sp. zn. 06898/2022-ERU.

- [2] Dne 11. ledna 2024 vydal správní orgán rozhodnutí o pokutě v prvním stupni č. j. 04116-7/2023-ERU, kterým ve výroku I. uznal účastníka řízení vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o cenách, kterého se dopustil tím, že v cenové lokalitě „Nový Bor“ požadoval po odběratelích tepelné energie výslednou cenu tepelné energie za rok 2020, jejíž výše ani kalkulace nebyla v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen tepelné energie podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách ve spojení s body (1.1) a (1.3) Cenového rozhodnutí ERÚ č. 2/2013, k cenám tepelné energie, ve znění Cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2015 a Cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 5/2018 (dále jen „cenové rozhodnutí“), a bodem (2.6) Přílohy č. 1 cenového rozhodnutí, když v kalkulaci výsledné ceny tepelné energie uplatnil v položce „Úroky z úvěru“ ekonomicky neoprávněné náklady v celkové výši ██████████ Kč bez DPH. Výrokem II. a IV. rozhodnutí byla účastníku řízení uložena pokuta ve výši 240 000 Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Výrokem III. rozhodnutí pak bylo účastníku řízení uloženo opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu uvedeného ve výroku I. rozhodnutí spočívající v povinnosti účastníka řízení ve lhůtě 90 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí vyúčtovat tehdejší odběratelům tepelné energie, popř. jejich právním nástupcům, v cenové lokalitě „Nový Bor“ cenu za dodávku tepelné energie za rok 2020 odpovídající pravidlům cenové regulace, tedy nezahrnout do kalkulace výsledné ceny tepelné energie neoprávněné náklady v celkové výši 244 460 Kč bez DPH v položce „Úroky z úvěru“ při současném zachování stávající výše nákladů ve všech ostatních položkách kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2020, a současně v povinnosti doložit splnění uvedených povinností ERÚ ve lhůtě 120 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí.
- [3] Dne 1. října 2024 rozhodla Rada ERÚ o rozkladu účastníka řízení svým rozhodnutím č. j. 04116-12/2023-ERU, které bylo účastníku řízení doručeno a nabylo tedy právní moci dne 2. října 2024. Rada ERÚ potvrdila výroky I., II., a IV. rozhodnutí ERÚ č. j. 04116-7/2023-ERU ze dne 11. ledna 2024. Výrok III. o uložení opatření k nápravě Rada ERÚ zrušila a věc v této části vrátila správnímu orgánu k novému projednání.
- [4] Rada ERÚ v rozhodnutí o rozkladu ve vztahu k ukládanému opatření k nápravě konstatovala jeho nezákonnost v části znění „*při současném zachování stávající výše nákladů ve všech ostatních položkách kalkulace výsledné ceny tepelné energie za rok 2020*“, když zároveň dodala, že „*Opatření k nápravě podle § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona totiž slouží ,k odstranění protiprávního stavu‘, čímž je vymezen jeho možný předmět. Pokud je potom zjištěn určitý protiprávní stav, je možno ukládat právě takové opatření, které povede k jeho nápravě. Zasahování do ostatních položek kalkulace cen tepelné energie nápravným opatřením proto v tomto smyslu překračuje rámec opatření, neboť již nejde o nápravu protiprávního stavu (představit si lze i paradoxní konsekvence v případě, že by v jiné kalkulační položce správní orgán pochybení neshledal a přikázal ji účastníkovi řízení zachovat, ačkoli zákazník by oprávněnost takové položky mohl úspěšně rozporovat). Jakkoli šlo Energetickému regulačnímu úřadu patrně o to, aby účastník řízení nemohl zachovat nesprávně vykalkulovanou cenu prostřednictvím navýšení jiných položek kalkulace, nejde o cíl, který by nebylo možno zákonně realizovat jiným způsobem. Možnost či nemožnost takového jednání účastníka řízení plyne z několika právních předpokladů. Jednak z konkrétního obsahu uloženého opatření v rámci jeho možného rozsahu (odstranění protiprávního stavu může být spojeno i s prvky zajišťujícími naplnění jeho účelu a nezasahujícími do jiných právních poměrů, např. povinností dodavatele oznámit zákazníkům novou cenovou kalkulaci s vyznačením změny v položkách, jichž se opatření týkalo), jednak z toho, zda by případná následná úprava ceny byla souladná s pravidly věcného usměrňování a zda by účastník řízení mohl některé položky legálně navýšit (to by však muselo být předmětem dalšího výkonu dozoru), a konečně z obsahu smluvního vztahu s odběrateli (zda jsou jiné úpravy kalkulace nad rámec úprav uložených autoritativně veřejnoprávním zásahem přípustné a nemohly by být např. předmětem reklamace).“*
- [5] Přípisem č. j. 04116-13/2023-ERU ze dne 2. října 2024 správní orgán vyrozuměl účastníka řízení o pokračování v řízení v části uložení opatření k nápravě a o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

- [6] Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení a v souladu s ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici k vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.
- [7] Podle ust. § 18 odst. 3 písm. b) energetického zákona ukládá ERÚ na základě zjištění porušení právních předpisů uvedeného v ust. § 18 odst. 1 téhož zákona opatření k nápravě, jejichž účelem je odstranění protiprávního stavu, a stanoví přiměřenou lhůtu nebo jiné nutné podmínky k zajištění jejich splnění. Opatření k nápravě tedy slouží k zajištění toho, že protiprávní jednání určitého subjektu, resp. protiprávní stav, který byl tímto protiprávním jednáním způsoben, bude uveden do souladu s právními normami. Jinými slovy, slouží k zajištění plnění veřejnoprávních povinností jeho adresáta.
- [8] Základními podmínkami pro uložení opatření k nápravě je existence stavu, který lze hodnotit jako protiprávní, a přičitatelnost tohoto stavu subjektu, jemuž má být opatření k nápravě uloženo. Správní orgán má za to, že obě základní podmínky jsou splněny, neboť protiprávní stav byl způsoben tím, že účastník řízení požadoval cenu tepelné energie, jejíž výše byla v rozporu s cenovými předpisy. Jelikož protiprávní stav nastal aktivním jednáním účastníka řízení, tak zároveň nemůže být pochyb o přičitatelnosti tohoto stavu účastníkovi řízení jako jeho původci. S ohledem na uvedené proto správní orgán vyhodnotil, že je namístě protiprávní stav také odstranit a opatření k nápravě uložit.
- [9] Ve správním řízení je účastníkovi řízení výrokem tohoto rozhodnutí uloženo opatření k nápravě zjištěného protiprávního stavu podle výroku I. rozhodnutí č. j. 04116-7/2023-ERU ze dne 11. ledna 2024, které v této části nabylo právní moci dne 2. října 2024, spočívající v povinnosti účastníka řízení **(i)** vyúčtovat odběratelům tepelné energie, popř. jejich právním nástupcům, v cenové lokalitě „Nový Bor“ cenu za dodávku tepelné energie za rok 2020 odpovídající pravidlům cenové regulace, tedy nezahrnout do kalkulace výsledné ceny tepelné energie neoprávněné náklady v celkové výši [REDACTED] Kč bez DPH v položce „Úroky z úvěru“; **(ii)** prokazatelně oznámit odběratelům tepelné energie, popř. jejich právním nástupcům, v cenové lokalitě „Nový Bor“ novou kalkulaci výsledné ceny tepelné energie podle bodu (i) s vyznačením změn v položkách oproti původní kalkulaci výsledné ceny tepelné energie, v níž byl zahrnut ekonomicky neoprávněný náklad podle bodu (i); **(iii)** doložit splnění uvedených povinností ERÚ.
- [10] Správní orgán uvádí, že povinnost uložená účastníkovi řízení bodem (i) opatření k nápravě směřuje primárně vůči odběratelům tepelné energie, přičemž spočívá ve vystavení „opravného vyúčtování“, které je nutno vykládat ve smyslu vyhlášky ERÚ č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „vyhláška o vyúčtování“), kdy podle ust. § 2 citované vyhlášky se vyúčtováním rozumí vyhodnocení přijatých plateb za poskytnuté plnění a celkové výše ceny za poskytnuté plnění, na základě kterého se provádí vyrovnání přeplatku nebo nedoplatku, a opravným vyúčtováním pak vyúčtování, kterým se provádí oprava vyúčtování. Dodavatel tepelné energie je poté povinen odběrateli poskytnout doklad o vyúčtování s náležitostmi stanovenými v ust. § 3 odst. 2 a § 14 vyhlášky o vyúčtování (srov. obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 29 A 95/2019-50 ze dne 13. srpna 2021). Vytvoření opravné kalkulace ceny tepelné energie, která nebude obsahovat předmětný neoprávněný náklad představuje ve své podstatě věcnou podmínku opravného vyúčtování odvoditelnou přímo z cenových předpisů, kdy podle bodu (2.5) cenového rozhodnutí výsledná cena tepelné energie vychází z výsledné kalkulace, která obsahuje skutečně uplatněné ekonomicky oprávněné náklady a odpovídá výnosům za tepelnou energii a skutečnému množství tepelné energie za ukončený kalendářní rok. Správní orgán tedy uzavírá, že uložené opatření k nápravě nikterak nezasahuje do soukromoprávních vztahů mezi účastníkem řízení a jeho odběrateli, když ponechává práve na účastníkovi řízení, zda provede s odběrateli samostatné opravné vyúčtování ceny tepelné energie za rok 2020, nebo zda zohlední ekonomicky neoprávněný náklad v záporné hodnotě při jiném vyúčtování (např. výsledné ceny probíhajícího roku) či svým postupem bude jinak respektovat obsah uzavřených dodávkových smluv.

- [11] K uložení povinnosti účastníka řízení podle bodu (ii) opatření k nápravě, tj. povinnosti oznámit odběratelům tepelné energie novou kalkulaci výsledné ceny tepelné energie podle bodu (i) s vyznačením změn v položkách oproti původní kalkulaci výsledné ceny tepelné energie správní orgán přistoupil na základě závazného právního názoru Rady ERÚ uvedeného v jejím výše citovaném rozhodnutí. Uložení této povinnosti ERÚ sleduje zajištění naplnění účelu uloženého opatření k nápravě, kdy účelem cenové regulace je mimo jiné ochrana oprávněných zájmů zákazníků, přičemž právě možnost srovnání původně vyúčtované ceny tepelné energie s cenou vyúčtovanou na základě uloženého opatření k nápravě stanovenou na základě nové kalkulace by nejen měla zajistit samotné splnění opatření k nápravě, ale rovněž by zákazníkům měla umožnit účelně chránit své zájmy, neboť na základě předložených kalkulací bude jasně zjištělné, jakým způsobem byla tvořena cena jim dodané tepelné energie.
- [12] Poslední částí uloženého opatření k nápravě [bod (iii)] je účastníku řízení uložena povinnost doložit splnění opatření k nápravě ERÚ. Správní orgán k uložení této povinnosti plně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 242/2021 – 48 ze dne 29. srpna 2022, který k uvedené dílčí povinnosti zcela konkrétně uvedl, že *„se v posuzovaném případě nejedná o nově stanovenou povinnost, nýbrž pouze dílčí část povinnosti uložené; stěžovatelka je povinna uloženými nápravnými opatřeními k provedení opravného vyúčtování. V tomto konkrétním případě jí tedy doložení splnění povinností nepřinese žádné administrativní, časové nebo jiné náklady, když toto opravné vyúčtování, které je stejně povinna vystavit, zašle žalovanému (pozn. ERÚ). Nedochozí tak k zásahu do jejich práv.“*
- [13] Správní orgán má současně za to, že lhůta ke splnění opatření k nápravě v délce 120 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí je vzhledem k náročnosti postupu, který musí účastník řízení vykonat pro splnění opatření k nápravě, přiměřená a dostačující. Správní orgán odůvodňuje délku této lhůty též v návaznosti na znění ust. § 11 odst. 11 energetického zákona, které stanoví, že držitel licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie vyúčtovává dodávku tepelné energie za zúčtovací období, jehož délka nesmí přesáhnout 12 kalendářních měsíců po sobě následujících, vždy však k 31. prosinci kalendářního roku, který je posledním dnem zúčtovacího období. Zúčtovací období končí vždy dnem ukončení dodávky tepelné energie. Držitel licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie je povinen poskytnout vyúčtování dodávky tepelné energie za zúčtovací období nejpozději do 28. února následujícího roku, pokud se s odběratelem nedohodne jinak.
- [14] S ohledem na skutečnost, že účastníkovi řízení bylo uloženo vystavení vyúčtování na základě opravné kalkulace ceny tepelné energie, tj. ve své podstatě postup nanejvýš stejně administrativně náročný jako je vystavení řádného vyúčtování ve lhůtách stanovených § 11 odst. 11 energetického zákona, nelze uvažovat, že by lhůta stanovená ke splnění opatření k nápravě byla jakkoliv nepřiměřená. Správní orgán je toho názoru, že stanovená lhůta plně splňuje požadavek přiměřenosti, neboť poskytuje účastníkovi řízení dostatečnou lhůtu na nápravu vzniklého protiprávního stavu, a to i vzhledem k náročnosti postupu, jež musí vykonat.
- [15] Správní orgán pro úplnost dodává, že oproti ve zrušeném výroku III. rozhodnutí č. j. 04116-7/2023-ERU ze dne 11. ledna 2024 stanoveným lhůtám 90 a 120 dní od právní moci rozhodnutí, nově sjednotil lhůty ke splnění povinností na 120 dní, a to zejména z důvodu větší srozumitelnosti a ve své podstatě rovněž ve prospěch účastníka řízení, neboť v meritu opatření k nápravě [bod (i)] mu byla lhůta ke splnění povinnosti prodloužena.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Lukáš Kugler, v.r.
oprávněná úřední osoba
Odbor sankčních řízení

Obdrží: TEPLA NOVÝ BOR spol. s r.o. prostřednictvím JUDr. Ing. Jana Vycha, advokáta